

Oponentský posudek diplomové práce **Lýdie Obermannová: Augustinův spis „De doctrina christiana“** **a Komenského „Zpráva a naučení o kazatelství“: jejich srovnání a význam** **pro homiletickou hermeneutiku.**

Nebývá v posledních letech častým jevem, že by si diplomanti pro absolventskou práci volili téma v praktické teologii tak ústřední – pravidla výkladu textu z hlediska homiletického. Autorka předložené práce pak sáhla dokonce nikoliv na povrch dané problematiky, ale ke kořenům a pramenům, ze kterých čerpaly a čerpají stále nové generace vykladačů Písma.

Práce má v hlavním obrysu velmi jednoduchou a přehlednou strukturu, která odráží i zvolenou metodu práce. Po stručném uvedení, co rozumí autorka pod termínem „homiletická hermeneutika“, přechází k interpretaci nejprve spisu Augustinova, pak Komenského. V závěrečné části se pokouší o srovnání hlavních poznatků. I toto srovnání se vyznačuje jasností a stručností, po mém soudu až přílišnou.

Přes mnohé kladné stránky, trpí vlastně celá diplomová práce právě touto stručností, a to i při svém rozsahu 64 stran. Úvod, který by měl nastínit metodu a postup práce, případnou tezi, kterou chce autorka ověřit, je již přímo uvedením obou hlavních autorit se zmíenkou o tom, že jejich díla budou „pojedinána“ (o způsobu jejich srovnání není řečeno nic). Uvedení je ovšem tak stručné, že nejsou popsány ani edice ani zařazení těchto spisů v rámci dějin literatury podobného žánru, aby mohla eventuálně vyniknout jejich originalita. Podobně první kapitola, která slibuje výklad o homiletické hermeneutice, neoplývá poznámkovým aparátem, který by doložil a představil současný stav bádání v této oblasti. Nelze přehlédnout, že podle titulu se má jednat o jedno ze dvou téžisek předložené diplomové práce. Zákonu stručnosti zřejmě podlehl i výklad o smyslu kázání na biblické texty (8n) s odkazem na citát P.Filipiho, působící dojmem, že v kázání jde jen o etiku.

Výklad o homiletické hermeneutice, vlastně ani termín sám, nebývá v odborné literatuře homiletické právě častý. O to více těší, že autorka právě sem zaměřila svou pozornost. Pokusila se ji popsat (8) pomocí několika aspektů – jako porozumění (výklad) textu, jako starost o rétorickou stránku kázání (jak „předat text“), ale jde také o otázku působení textu na kazatele. Přičemž kázání se odehrává v „konkrétní dějinné situaci“ (9), kterou je třeba zohlednit. Tyto okruhy budou v zásadě zajímat autorku i při své četbě Augustina a Komenského. Musíme však konstatovat, že pojednání tohoto klíčového tématu se děje více intuitivně, než na základě studia současné homiletiky, která se otázkami „porozumění“ a „působení“ zabývá v daleko komplexnější míře. Takže by stálo za to se například zamyslet, zda dnes běžné kategorie „otevřenosti“ (textu) či „recepční estetiky“ mohou u uvedených autorit nalézt nějakou oporu či zda je u nich možno spatřit alespoň náběhy tímto směrem a v čem by spočívaly. A není-li to možné, jaký je toho důvod?

Vlastní představení spisů Augustina a Komenského, tvořící téměř 80% rozsahu diplomové práce, je zaměřeno úzce na homiletické aspekty, které si autorka v úvodu vytkla. Dopřává hojně slovu svým autorům, vlastní záměr a názor autorky je spíše cudně skryt ve způsobu parafrázování některých částí či volném předávání myšlenek a nemnoha poznámkách. Pomocí k porozumění Komenského homiletice je schéma znázorněné v příloze. Nutno zmínit, že řada uvedených myšlenek by mohla a měla být psána zlatým (nebo výrazně červeným) písmem pro dnešní kazatele jako útěcha i napomenutí. Ocenit je třeba i uváděnou terminologii v latině.

Závěr práce připravil samotné autorce určité překvapení: autorka si předsevzala srovnání textů Augustina a Komenského. Avšak konstatuje, že je to „podnik poněkud problematický“ (61), neboť každý z autorů píše v jiné době, s jiným záměrem a jiným stylem. A tak akcentuje spíše „svébytnost obou“ (61). Snad o to více by si čtenář přál, aby tato svébytnost byla podrobněji vyložena. Otázka pochopitelně je, zda se jedná o svébytnosti, které se komplementárně doplňují, nebo jsou nesourodé?

Je škoda, že ani této v mnoha ohledech dobré práci se nevyhnuly nedostatky v oblasti formální úpravy. Autorce „uteklo“ několik čárek ve větách, objevuje se pár „překlepů“, rozdílné psaní b/Boží (slovo), dvakrát chyba ve shodě podmětu s přísudkem a chybičky u uvedených německých titulů. Žel, nápadná je chyba v grafické úpravě: strany 12-37 a 60-61 jsou zarovnané vlevo místo do bloku jako zbytek textu a nadpis 4. kapitoly měl být zřejmě na nové stránce a větším písmem, jako ostatní hlavní nadpisy.

Práci doporučuji k obhajobě.

ThDr. Ladislav Beneš

V Pardubicích 21. ledna 2010